

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MAROT SÁNDOR

Legyen-e városi-párt?

Irta: Kocsán János

Dr Zigre Miklós, a nagyváradai és biarmegyei románság vezetőférfiai között a legelső egyike, aki nemcsak mint a román ormány volt tagja, volt prefektus és képviselő politikai multja alapján, hanem gyéni súlyánál fogva is méltán tarthat igényt arra, hogy főleg Nagyvárad város özeletét érintő megnyilatkozásait és javaslatait fokozott érdeklődéssel kísérjük s egyik szorgos vizsgálatunk tárgyává.

Ha nem is osztjuk azt a felfogást, hogy dr Zigre Miklós „de jure” Nagyváradnak ma is képviselője, azon egyszerű kúl fogva, mert a választási elnök jogzerűtlen eljárásából aligha lehet levezetni mandátum megszerzésének *jogszerűségét*, aminek csattanós bizonyítékát éppen dr Zigre Miklós szolgáltatja a képviselői mandátumról történt lemondásával s annak indokolásával; e város lakosságának túlyomó számban a magyar kisebbséghez tartozó része sem vitathatja el, hogy dr Zigre Miklós képviselői mivoltától elteintve is e város ama legkiválóbb fiai közartozik, akinek szava súlyal esik a mérlegbe s akinek Nagyvárad város gazdasági s pénzügyi életének irányításában jelenőségéhez mért szerepet kellene juttatni éppen úgy, mint a románság több más, esetleg a liberális pártom kívül álló tekintélyes vezetőemberének is.

Nagy kár, hogy dr Zigre Miklós a képviselői mandátumról történt lemondása olytán, nem lévén sem de jure, sem de facto képviselője a városnak, nincs abban helyzetben, hogy kétségekívül figyelemre méltó észrevételeivel és indítványával a kamarában jöjjön segítségére a közigazgatás egységesítését célzó javaslatnak, ahol pedig éppen abból a szempontból lehetne talán egyet-mást korrigálni a javaslaton, melyet a „Városi-párt” létesítésével szeretne érvényre juttatni az eszme fellejtője; hogy t. i. a románság ama reprezentáns férfiai, akik a tanácsnak hivatalból nem tagjai, választás útján kerülhessenek be a tanácsba.

A törvényjavaslat nyilvánvalóan maga is számol azzal, hogy egyes helyeken, ahol a nemzeti kisebbségek kompakt tömegekben élnek, a municipális tanács többségét — miután a tanácsnak 12 hivatalból delegált és 18 választott tagja lesz — a kisebbségek választás útján beküldött delegátusai fogják alkotni. Azon aránylag nem sok esetben, mikor a helyzet így alakul, minden a kormányra kellemetlen meglepetés kizártnak tekinthető azzal, hogy a polgármester kinevezési jogát a kormány magának tartja fenn, továbbá azzal, hogy meg lehetős nagy számban küldi be a tanácsba a maga embereit, kizárja a politizálást és fenntartja magának a felosztás jogát.

Ily körülmények közt talán semmi lényeges akadály nem állaná útját annak s a javaslat alapelvein sem esnék semmi sérelem, ha maga a törvény tenné lehetővé azokban a helyeken is, ahol a nemzeti kisebbségek számbeli túlsúlyban vannak, hogy a hivatalból delegált tagokon kívül választás útján kerülhessenek be a tanácsba a románság legkiválóbbjai anélkül, hogy a nemzeti kisebbséghez tartozók sérelemről panasz-

kodhatnának amiatt, hogy számbeli túlsúly mellett sincs többségük, vagy pláne amiatt, hogy opportunítási szempontból az őket számbeli arányuk szerint megillető ennyi, vagy annyi helyről lemondani kénytelenek.

Tegyük fel, hogy az ötvenezernyi lélekszámot meghaladó népességű városokban a törvény a tanács tagjainak a számát ötvenben állapítaná meg a tervezett harminc helyett — aminek semmi komoly akadályát nem látjuk — s ebből tizenöt helyet biztosítana a hivatalból delegáltak részére a tervezett tizenkettő helyett, tehát harmincöt hely maradna a választott tanács tagok számára, a megoldás önként adódna abban az irányban, hogy az arra érdemes román vezetőemberek még az olyan kisebbségek lakta helyeken is bejussanak a municipium tanácsába, ahol a kisebbségek szoros összefogása esetén számbeli arányuknál fogva képtelenek lennének a szavazatok összességének egyötödét — maguk részére biztosítani, legfeljebb csak erőszakoskodások útján juthatnának be. Az adott esetben a kisebbség könnyű szívvel mondhatna le arról, hogy a választás útján betöltendő helyeket azutolsóig a maga részére foglalja le, mert ha átengedné is a harmincöt hely egyötödét, — tehát hét helyet — a román közéleti reprezentánsok részére; ami már egész szép szám tekintettel arra, hogy a hivatalból delegáltak tizenöt tag ügyis kivétel nélkül román lesz, a harmincöt helyből megmaradó huszonnyolc helytel többsége s ezzel az a körülmény, hogy komoly ingerenciát gyakorolhat a városi tanács irányítására, biztosítottan volna tekinthető.

Nem a kisebbségek tehát, hanem maga a törvény lesz az oka annak, ha jelen alakjában megmaradna, hogy úgyszólván lehetlenné válik egyes helyeken a románság legkiválóbb fiainak részvétele a városi élet vezetésében, ahonnan pedig nem volna szabad elmaradniuk s ezen, úgy hisszük, a „Városi-párt” sem segíthet.

A „Városi-párt” eszméje nem új. Felmerült régebben is, a magyar rezsim idején is, nemcsak itt Nagyváradon, hanem másutt is, de sehol sem tudott gyökeret verni. Régebben útját állta a politikai csökönyösség, ma pedig a nacionalizmus túltengése az

állami élet minden terén, mellyel szemben a nemzeti kisebbségek a létükért folytatott önvédelmi harc legjelentéktelenebb fegyveréről sem mondhatnak le, hogyan ajánlódhatnak hát oda azt a lehetőséget, melyet részükre törvény kíván biztosítani, hogy legalább azon a ponton, ahol mindennapi existenciájukat érintő számos kérdésben mérséklő és szabályozó hatást tudnak majd kifejteni, a túlzásra hajlamos törekvésekkel szemben ezt a hatást valóban ki is fejthessék?

Azon a határon belül, mely ezt a lehetőséget nem veszélyeztetni, valószínűnek tartjuk, hogy a magyar kisebbséghez tartozók szívesen fognáknak össze a románság legjobbjával; viszont azonban az a két hely, amit maximálisan átengedhetnének saját érdekeik veszélyeztetése nélkül, aligha biztosítaná azt a célt, melyet dr Zigre Miklós egy megalakítandó „Városipárt”-tal kívánna elérni. Megközelítőleg kielégítő megoldáshoz a felvetett eszmét csak egy, a törvényben a fentebb vázoltaknak megfelelő olyan változás juttathatná, mely a tanács tagok számát oly arányban emelné fel, hogy a kisebbségek tanácsbeli képviseletének többsége biztosítva lenne, természetesen azokon a helyeken, ahol ez a többség számarányánál fogva megilleti s emellett a románság képviselői is megfelelő helyet foglalnának el.

Városipárttá realisan csak így képzelhető el.

Ha így nem valószínűsíthető meg, alig marad más hátra, mint külön listával felvenni a listát, még ha valóban is fenyegetne annak veszélye, amit dr Zigre Miklós lehetségesnek tart, mi azonban az ellenkezőjében bizunk, hogy t. i. nem minden kisebbségi szavazó fog a vezető által összeállított listával szavazni, vagy hogy a munkásság különálló szervezetként veszi fel a küldetést s esetleges korrumpciók is elvonhatnák szavazatokat, ami egyébként az együttesen fellépő románságot is fenyegetheti.

Ma bizásra merjük venni, hogy az a szolidaritás, mely a nemzeti kisebbséghez tartozók szívesen közös érdekeik révén összefűzi, sem egyéni, sem osztályérdekek miatt nem fog szenvedni.

Bulgária diktátora internálta Boris királyt

Caribrod, április 22. Szófiából érkező hírek megerősítik azt az információt, hogy Szófia teljesen a katonák kezében van, akik nemcsak a bolgár kormányt, hanem magát a királyt is hatalmukban tartják. Boris királyt állítólag internálták. Erre abból következtetnek, hogy a királyi palotát erős katonai őrséggel vették körül a királynak megtiltották, hogy Szófia területét elhagyja, sőt még audienciát sem szabad tartania.

A király internálásának oka állítólag az, hogy Boris a mérsékelt ellenzéki elemeknek a kormányba való bevonását kívánta, amit viszont a katonai liga, első sorban pedig Lazarov tábornok, Bulgária jelenlegi diktátora ellenezett.

Caribrod, április 22. Ma este a szófia gyorsvonattal Caribrodon átutazott Wedgewood ezredes, angol képviselő két másik angol politikussal. A három angol politikus készségesen adott felvilágosítást az újságíróknak a bolgár helyzetről.

Elmondották, hogy Bulgáriában rendkívül korlátozták, majdnem megsemmisítették a személyi szabadságot, az üzletek zárva vannak, az utcák néptelenek úgy, hogy a város teljesen kihaltak látszik. A három angol képviselő többször megfordult a rendőrfőnökségen és ekkor látták, hogy a csendőrok és a milícia katonái tíz-tizenötös csoportokban állandóan viszik le a foglyokat, köztük nőket is. A letartóztatott emberek száználmas látványt nyújtanak.

nak, pontos számukat megállapítani nem lehetett, mert annyi bizonyos, hogy Bulgáriában ma mindenkit letartóztatnak, akit kommunistasággal vádolnak.

A bolgár kormány minden rendelkezésére álló csapatot a jugoszláv határára összpontosított. Ezt az intézkedést állítólag azért tette, hogy megakadályozzon minden olyan incidenst, amelyért esetleg őt vonnák felelősségre. A bolgár kormány egyben közli, hogy az a híresztelés, hogy a szófiai merényletnél a miniszterek sértetlenek maradtak, teljesen valótlan. Éppen az ellenkezője igaz, valamennyi miniszter megsebesült a merényletnél. A két főttek halálával a kormány mindenesetre némi lélekzethez jut, mert az összeesküvőknek most nehéz lesz egyhamar minden erejüket összeszedni. Egyébként kormánykörökben is azt hiszik, hogy a merényleteknek még koránt sincs végük.

Szófiából jelentik: A szobranje mai ülését az előző délután 4 órakor nyitotta meg. A közönséget az épületbe nem bocsátották be. Az épületet szoros katonai körön vette körül. A karzaton csak a jugoszláv diplomácia képviselői kaptak helyet. A tizenegy miniszter a kormánypart ünnepélyes közepett vonult be. Cankov fején fekete kötés, kezén keztyű. Wekow hadügy-miniszter egy katonára támaszkodva lép be. Lelkes ováció fogadja.

A rövid előki megnyitó után Cankov beszél. Eleinte nyugodtan, majd izgalomba jön, harsogni kezd.

— Szégyellem magamat — kiáltja. — hogy akadt bolgár, aki ilyesmit elkövessen és aki ellenségeink szolgálatába állt. A merényletnél száznegyvenen estek áldozatul. A Gondviselésnek különös kegyelme, hogy magát Bulgáriát sikerült megmenteni. Tizenegyet tábornokunk, akiket a háború megkímélt: odavesztett.

A képviselők felállva, percekig tisztelegtek a halottaknak. Cankov könnyezve folytatja beszédét:

— Gyalázat, ami történt. Árulás. Ki nek használt ez a merénylet? A kormány jóakarattal többször békülésre nyújtotta kezét. Most az ötödik amnesztíria tömeggyilkosság a felelet. Harminc éve dolgoznak elpusztításunkon Bulgária ellenségei. Most elvetemült honfitársaink nyújtottak segítséget nekik. Válaszunk csak az, hogy holnapig ne legyen más pártunk, mint Bulgária megmentésének pártja és a ma hadserege. Ellenségeink megölhetnek minket, személyünket, de Bulgáriát — soha.

A miniszter beszédét tomboló lelkesedés követte. Az összes pártok, még a Szakadov-szociáldemokraták is, az ostromállapot fenntartása mellett határoztak. A kommunisták nem jelentek meg.

A szobranje az összes rendszabályokat tudomásul vette.

Belgrádból jelentik: A bolgár kormány erőlyes lépésre határozta el magát és a Bulgáriából Belgrádba érkező utasok elbeszélése szerint eddig száznál több embert végeztek ki Szófiában. Több ezerre rug a letartóztatottak száma, akiket mint a Cankov-kormány politikai ellenfeleit fogták el. A vidéken a kormánycsapatok végigkutatják a falvakat, körülzárják a községeket és összefogdosák az agrárpárti paraszmozgalom vezetőit. Belgrádi jelentések szerint a bolgár kormány a veszély hatása alatt csapatokat küldött a szerb határra és a bolgár katonák teljes hadifelszereléssel vonulnak a határ felé. A csapatkoncentráció központja Vasziligrád.

Londonból jelentik, hogy Európa különböző városaiban olyan bizonyítékokat találtak, amelyek kétségtelenül mutatják, hogy a kommunista összeesküvések főképp Bécsbe és Várnába ágaznak el. A büncselekmények ősforrása Moszkva, de a propaganda-ügynökségek között Bécs intézi az anyagiakat és Várna a központja a fegyveresempészésnek. Az osztrák rendőrség bizonyára tudomással bír a cselszövények

ről, azonban olyan gyenge, hogy nem mer cselekedni és nem meri a szovjetet megsérteni. Valószínű, hogy Szófia és a kisanant államai az erőlyes rendszabályok kezresztvitelére előterjesztéseket tesznek Bécsben s a Daily Telegraph munkatársa szerint kívánatos volna, hogy a civilizált hatalmak csatlakozzanak az együttes demarche-hoz.

A szófiai kormány megcáfolja azokat a híreket, hogy az országban tömeges kivégzések történtek volna. Tény, hogy a fővárosban és a vidéken tömeges letartóztatásokat foganatosítottak és azokat fogták el, akikre rábizonyult, hogy résztvettek a forradalmi mozgalmakban és a kommunista párthoz tartoznak. Minden intézkedés megtörtént, hogy a bűnösök mielőbb az igazságszolgáltatás kezére kerüljenek. Az ország különböző részeiből és külföldről táviratok érkeznek a bolgár kormányhoz. Belgrádból, Bécsből és Olaszországból is megleghangu sürgönyökben fejezik ki részvétüket a merénylet fölött.

Berlinből jelentik: hogy a rendőrség a bolgár diákok ottlévő kommunista klubjában házkutatást tartott, melynek végzetével harmincegy fiatal embert letartóztatott. Az a gyanu merült fel ellenük, hogy a klub, mely tulajdonképpen csak most van megalakulóban, befolyást gyakorolt a mostani szófiai eseményekre.

Nagy Endre és Osvát Kálmán

Kilenc órai kezdettel a Kereskedelmi Csarnokban, mint rendszeren, ma este konferál Osvát. Szeretnők fölrázní Nagyvárad társadalmának érdeklődését erre az alkalomra. Szeretnők, ha ez a város megmaradna ősi tradíciói mellett, ha nem nyújtana segítséget egy fanatikus művészhit kioltásához. Örömmel lennének egyszer már büszkéek is intellektuális közönségünk megértésére. Mindennél biztosabb eredmény volna, ha az erdélyi magyar kultúrának ebben a végvárában sokaknak eszébe jutna ma a tragikus sorsu legnagyobb magyarnak, gróf Széchenynek ez a figyelmeztetése:

„Negative is lehet vétkezni...”

Hallgatni, mikor beszélni kellene és elzárkózni, mikor bátorító és buzdító megnyilatkozásra volna szükség: kisebbségi helyzetünkben talán még súlyosabb bűn, mint a vétkezés pozitív formája. A közöny elhantol minden adó szándékot, megöl minden nemes kísérletet. Szürke folyama épp nemzeti kultúránk virágait tördösi, irodalmunkat, művészetünket fenyegeti elsősorban. Vajon számot vetettünk-e igazán, átgondoltuk-e őszintén csak egyszer is: mi lenne a holnapunk nélkülök? Vólna-e jogunk jogokért kiáltani, iskoláink, színházaink, sajtóink ezzer baját fesszegetnünk, ha a belölünk termett értelmiség reválódni akarásai elül mi magunk fordultunk volna el legresztvéltenebbül? Mi következnek abból, ha nyelvi érvényesülésünk mind halványabban pisllakoló őrtüzei mellől a kedvetlenség, hasztalanság csakugyan kidöntné azokat az egyre jobban fáradó virasztokat is, akik még helytállanak egy melegebb és megértőbb holnap reményének megindítóan konok

csodavárasában...?

Ne mentünk közönyünket azzal, hogy Osvát Kálmán megnyilatkozása nem sajátos, nem általános érdekű ügyünk. Mert különösotolt kulturánkna minden szellemi mozdulás épp oly integráns, mi jellemző része, bármilyen módon és formában jelentkezik is az. Meggyőződésünk, hogy Osvát sehol másutt nem akarhatta volna azt, amit itt akar. Nem v laszthatta volna azt az irányt, azt az utat, melyet i tört magának nagyserű koponyájával. A legerdélyebb szükségszerűségek, a legszorongóbb magyarkultur-aggodalom és szigoruan tárgyalagos körülmántás váltja el a harcok példájú, küzdő, elismerés és méltánylást legtöbbször nélkülöző erdélyi Osvától. Ez a szikkadt, izgékony ember inkább pap mint komédiás. Több benne a hitet éhező és szomjazó lelki askzés, mint az egyéni hiúság. És a céljai is magasabbak, távolabbak, mint az egy este át való mulattatás. Nem áll koturnusra, sőt talán még az estélyéhez szükséges lakkoipó beszerzésének kérdése is külön erdélyi, általános — gazdasági — probléma. Holnap-fürkészó gondjai közepett csak rólunk s nekünk beszél.

Amiket mond s ahogy mondja: annak sincs semmi közössége gyakran elhánytorgatott irányrokónak val. Közlebb találom a stuttgarti nagy német szabadgondolkodóhoz, Spielberghöz, a meztlábos-lelkű puritánhoz, mint az ünnepeit kabarcstarhoz.

— Inkább kevésbé jól élek, de a magam ura akarok lenni — vallja a dacos germán és bizonyítja egész hánytatott életével az ittmagzott transylvániai Osvát.

Még csupán annyit, hogy ez a rakétázó tenérségű művész milyen megindítóan tehetségtelen, ott ahol munkájának ellenérték követeléséről van szó. Belépődj? Ere csak a vállát huzza. Nem. Szükségtelen. Elég, ha az előadásának gondolatmenetét tartalmazó füzetkét harminc apró lejelet megváltja minden hallgatója.

„Beduin”, „Kreutzer szonáta” és „Sem Madách sem Eminescu...” Szinte babonás kíváncsiság fog el, hogy vajon kiket s hánytakat fog érdekelni ma este és hánnyal megbízta, azyke szárnyaszegett csüggedéssel engedie vissza szikebb patriájába az erdélyi vándorapostolt. Osvátot, Nagyvárad publikuma...?

P. Gulácsy Irén.



DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma 3, 5, 7 és 9 órakor

**Die Strasse
La Rue
The Street
La Strada
Ulica
La via
Az ucca**

A főszerepben Eugen Klöpfer és Aud Egede Nissen. Előzőleg színre került egy 1. felv. „0-vijáték.

A londoni „Daily Telegraph” írja:

Ez a film, a filmművészet fejlődésében kétség-telenül nagy szerepet fog játszani.

Berliner Zeitung am Mittag:

Carl Grune az „Ucca”-val monumentálisat akart alkotni, ami teljes mértékben sikerült is.

Kinematograph Weekly:

Az „Ucca” rendezése egyenesen mesteri. — A technikai fejlettség ezen mértékét, az építések nagyszerűségét és a színészek játékát valóban meg kell csodálni. — Az „Ucca” technikai mestermű.

Jön a kukoricás kenyér!

Az erdélyi prefektusok egyrésze néhány héttel ezelőtt felhívást bocsátott ki, melyben a málét kenyér helyett való használatára szólítják fel a lakosságot. Nem tudjuk a közönség mennyire fogadott szót, azonban a körülmények csakugyan úgy alakultak, hogy rövidesen ismét meg kell ismernünk a kukoricás-kenyér gyönyörűségével.

Jól informált helyről szerzett közlések szerint

már a jövő héten sor kerül az eddigi kenyértípusok helyett a kukoricás kenyérsütésre.

kukoricával elegyes kenyér ára ugyanannyi lesz, mint a mai barnakenyéré, kilogrammonként 17 lei. Alig pár hét alatt tehát közel több mint száz százalékkal emelkedett a kenyér ára. Ugyanakkor, ugyanabban az időben, amikor a gazdasági krízis ópontjához közeledik, a vállalatok leépítnek, a kereskedelem pang és csőd fenyegeti a munkanélküliek száma napról napra nő.

A tizenhét leies kenyérrel a romániai gabonaárak elérték a világgpárítást.

Az amerikai kenyér, mely ma a chikagobanaspekulációk miatt a legdrágább, leibe kerül. Viszont az amerikai munkások ügy viszonyának a romániaihoz, mint cirka 8:1-hez. Azaz, amíg naponta az amerikai szakmunkás öt dollárt keres, teszt napi 1000 leit, a romániai közműves, földmász, asztalos, géplakatos keresete nem haladja meg a napi 150 leit. A romániai munkáviszonyokat eddig az arányviszításon alul álló élelmiszerek determináltak s tették arányilag elviselhetővé. Azok a nem is nagyon titokzatos rugók azonban, melyek a romániai piacon egyre felkelik és napról-napra drágítják a kenyeret, odavezetnek, hogy az amúgy is kesőbbé szilárd gazdasági talaj alól kimosnak az utolsó cölöpöket.

Az agrártörvény hibái és céltudatos alkalmazása folytán várható volt egy bizonyos drágulási folyamat. A parlagon heverő százezer holdak elvesztett termése, a zúdítlanul maradt nagybirtok-állományok misztériu rezisztenciája természetesen legentkeznek a gabonainségben. De ha azok a zonyos magas intenzitásokörök

energiájuknak csak egy kis hányadát fordították volna a helyzet tüzetes felismerésére és praktikus, gyakorlati eszközök keresztyűvételére, ma nem tartanánk ott, hogy háromszor kellessen annyit fizetni a falat kenyérért, mint pár hóval ezelőtt. És nem tartanánk ott, hogy a megmaradt utolsó falat kenyeret is mályval clessen felcsúszni és mindennapi menük azok kegyére van bízva, akik a teleombárokra a jó nyereség fejében már éve rátették a kezüket. Ezek a kevesebb egyes tenyerek reszkető mohósággal, a rofitt vad éhséggel tapadnak a síneknek brüllő vagonokra és a rejtett magtáakra, kos vermekre, amelyekben csak nekik és csak egyedül nekik csirázik a fénycsík, a hatalmas, az aranyhegyekkel kecsesgató let.

A kenyeret, mindnyájunk kegye-ét, nem lehet, nem szabad, nem engedjük a spekuláció teneketlen moloch-gyomrába olni. Akik itt élünk ezen a szivüktől nevez földön, ide köt bennünket az élet verjéke, futó szél bennél eltemerett vágyunk előtt, lemondottunk már a földi hiúság minden gyönyöréről. Lemondottunk a cirruszokról is, de hagyják meg nekünk az lig falásnyi, száraz kenyérkenyünket.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!!!

Szenszki Miklós

divatáruház Sas-Passage

Harisnyák, keztyűk, gyermekcipők. — Csecsemő-cikkek, szalagok, csipkék nagy választékban. : : : :

A Painlevé-kormány viharos bemutatkozása

A kamara bizalmat szavazott az új kormánynak

Párisból jelentik: Az új kormány tegnap mutatkozott be a kamarában és a szenátusban. A kormány nyilatkozatát a kamarában Painlevé miniszterelnök, a szenátusban pedig az új igazságügyminiszter olvasta fel.

A kormánynyilatkozat bejelenti, hogy a bekövetkező tárgyalásokban a kormány a Dawes-terv végrehajtásának továbbfejlesztését, valamint a szövetségesközi adósságoknak az országra súlyosodó kérdésének szabályozását tovább fogja követni. Biztonság, döntéshozatal és leszerelés, — ez az a három előfeltétel, amelyen a genfi jegyzőkönyv felépül. Ezt a három előfeltételt elfogadják és azon fognak fáradozni, hogy a fegyvertársakkal a tökéletes egységet fentartsák.

A kormánynyilatkozat ezután a belpolitikával foglalkozik. A kormány formálisan kötelezi magát arra, hogy az 1925. évre csak egy költségvetési tervezetet terjeszt elő, amely minden állami kiadást a lehetőség szerint csökkent és adókkal fedez. A nemzetre nagy áldozatokat kell rónunk.

A pénzügyi egyensúly fentartása szükségessé teszi azt is, hogy kerüljünk minden, ami zavart okozó félreértésekre és szenvedélyes vitákra adhat alkalmat. Ebben az értelemben a kormány, hogy a francia köztársaság és a Vatikán viszonyáról szóló parlamenti vitát fölöslegessé tegye, külön kvalifikált képviselőt öhaját a Vatikánnal tartani. Ami Elzászt és Lotharingiát illeti, a kormány e tartományok és a francia kormány között a félreértéseket mellőzni öhajítja. A törvényhozás áthasonlítása csak úgy folytatható tovább, ha a szerzett jogok tiszteletét, tekintettel az általános megegyezésre és a nemzeti egységre, biztosítjuk.

Ritkán fogadták parlamentben az új kormány programsterü kijelentését oly viharos közbeszólásokkal, mint a Painlevé szavait.

Mint első interpelláló, Marcel Cachin kommunista képviselő kijelentette, hogy pártja az új kormánytól semmit sem vár. A külügyi politika tárgyában Cachin azt követeli, hogy a Dawes-tervet úgy hajtsák végre, hogy a német tőke, ne pedig a német munkások fizessenek. Cachin utalt a Franciaországban fenálló fascista veszedemre és végül kijelentette, hogy pártja a Caillaux elleni harcban nem vesz részt.

Ezután második interpellálónak Bertrand képviselő, a frontarcosok nemzeti egyesületének enőke mondott beszédet és kijelentette, hogy a frontarcosok rémülettel vettek tudomást Caillauxnak pénzügyminiszterre való kinevezéséről. Caillaux annak idején letartóztatták és az államtörvényszék az ellenséggel való egyetértés vádjára címén elítélte. Caillaux nem állította az amnesztia alacsony kapuját át visszakerülni a kamarába. Amit főleg szemére kell vetni Caillauxnak, az az, hogy kételkedett Franciaország győzelmében.

Goy képviselő kezd beszédébe. Goy kijelenti, hogy az amnesztia, amely Caillauxt szabaddá tette, nem elegendő. Caillaux rehabilitására követeli pörének revízióját, a maga személyében kijelenti, hogy addig nem ül Caillaux-val együtt a kamarában.

Goy képviselő erre a baloldaliak zajos

kacagása mellett, akik az ajtó felé mutatnak, elfoglalja helyét.

Midőn Taittinger képviselő lép a szónoki emelvényre, a baloldalon viharos elmentmondás támad. Az elnök csak hosszú fáradozás után tudja a rendet helyreállítani. A szónok kifejti, hogy Caillaux, mint a kormány tagja nem bírja a bizalmat.

Ezután Painlevé miniszterelnök jelentkezik szólásra, hogy mindenekelőtt szembeálljon a pénzügyminiszter ellen intézett támadásokkal. Az elnök még a miniszterelnök beszéde alatt sem tudja a rendet helyreállítani. Painlevé szavai teljesen elvesznek a zajban. A jobboldal és a baloldal állandóan megszakítja a miniszterelnök beszédét. Painlevé emlékeztet a politikai körök atmoszférájára és utal Caillauxnak egy személyes kijelentésére. Amikor a francia harcra való megerősödött és Franciaország az ellenséges inváziót szerezésén visszautasította, Caillaux elment Painlevéhez és ezt mondta: „Franciaország meg van mentve s most ki fogja phenni magát. Sürgesse a kormányt, hogy vegyen fel kölcsönt a haditerhek megfizetésére és vegye rá arra, hogy a kormány hozza be a jövedelmi adót.”

Caillaux választát az egész kamara nagy feszültséggel várta. Caillaux rendkívül halkán kezdett el beszélni, mire többen felszólították, hogy beszéljen hangosabban. Caillaux erre azt felelte, hogy teljesen elszokott a szöszékről való beszéléstől és ezért nem tudta megtalálni az első pillanatban a kellő hangot.

Kifejti, hogy a francia pénzügyek vezetését valóban komoly helyzetben vette át elődjétől. Elődje gyakran nem tudott számolni bizonyos lehetőségekkel, s ezzel a pénzügyekben zűrzavart teremtett. Elfelejtette a francia banktól kapott előlegeket felemelni s rövid lejáratú kötelezvények kerültek forgalomba; amiből az állami pénzügyekre komoly veszedelmek támadtak. Caillaux elmondta, hogy minél hamarabb kérni fogja a szavazást az 1925-iki költségvetésre, amelyben az egyensúly helyre lesz állítva. Következni fog a pénzügyek helyreállítására egy nagyobb operáció is, amelyről azonban ezidőre nem nyilatkozhat. Multamhoz hű maradok — mondotta Caillaux — leszek az, aki voltam akkor, amikor a jövedelmi adóra leszárvastattam a képviselőket.

Caillaux beszéde után a kamara 304 szavazattal 218 ellen bizalmat szavazott az új kormánynak.

Börgarnitúrák, hencserak, rendelésre és készen is kaphatók.

GIDÁLI MANÓ

kárptos, Str. Clorogariu (vett Uri-utoa) 2. szám.

ANGOL SZÖVETEK
DEUTSCH POSTÓ-ÁRUHÁZBAN.

Tisztviselőknek és munkásoknak
20% engedményt ad
DENGELEGI uri szabó
Str. Gen. Berthetot (Sal Ferencu) 17.

APOLLÓ MOZGÓ

Még ma és holnap

VIGJÁTEK MŰSOR

1. Falusi szokások

2. Kölcsönkenyér visszájár

3. Filmflirt

Mac Sennet burleszk 2 felv.-ban

Hallroomboy burleszk 2 felv.-ban

Pat és Patachon vigj. 4 felv.-ban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sulyok István püspök nyilatkozata a nagyszalontai papválasztásról

A nagyszalontai papválasztásról írott teljesen tárgyilagos cikkünk világosan mutatta az ottani állapotokat. A választásba belevitték Sulyok István püspök nevét is olyanformán, hogy a presbiterium előtt dr. Hadházy Kálmán azt a kijelentést tette, hogy ha Gargya Géza megfelelő lenne, úgy a püspöke ajánlotta volna már. Sulyok István erre levelet írt dr. Hadházy Kálmánnak, amelyben Gargya mellett állást foglalt és kéri, hogy levele tartalmát az érdekeltekkel közölje. Dr. Hadházy Kálmán egy nyilatkozattal felelt, ami nem fedte a püspök levelének tartalmát. Erre Sulyok István püspök tegnap levelet intézett Hadházyhoz, amelyben tiltakozik a neki imputált és a rébszíni bujkálás látszatát keltő nyilatkozat ellen és kéri, hogy a valószínű állásnak, a választókkal helyes megismertetésére találjon alkalmat, különben kénytelen lesz levelet hírlapba közzétenni.

A püspök most már, ugyáztzik, elvárja, hogy Hadházyhoz intézett két levele hírlapilag hozzákess nyilvánosságra legkésőbb vasárnapig, különben ő áll elferdített szavai és sorai érdekében a nyilvánosság elé.

Sulyok István egyébként — aki pártatlanságát föltétlenül megtartani igyekszik ma is, — a következő nyilatkozatot küldte lapunknak, amelyben világosságot nyújt a választások esetleges megsemmisítésére is és megerősíti eddigi híradásunkat.

A mindegyre szenvedélyesebbé váló s nemcsak a „Szalontai Lapok”, hanem a „Nagyvárad” hasábjain is folytatott nagyszalontai lelkési választási mozgalmakkal kapcsolatban lévő cikkekben sok olyan kijelentések fordulnak elő és látnak napvilágot, amelyek egyfelől alkalmasak a megtevésére, másfelől pedig egyesek szájába olyan szavakat adnak, amelyek ha nem is rosszhiszeműség, de mindenesetre a tudatlanság látszatát viselik magukon. A „Nagyvárad” ez év április 22-én megjelent számában „Izgalom a nagyszalontai lelkészválasztás körül” címen megjelent tudósításban, amelynek egyrésze a törvény szellemének megfelelő ugyan, — a helyesbítés okvetlenül szükséges.

A „Nagyvárad” ugyanis egyebek között azt írja az alulírott szájába adott kijelentés szerint, hogy „négy jelölt közül Gargya Géza kivételével — 3 nem választható meg, mert a törvény szigorúan elrendeli, hogy a pályázóknak az állás megüresedésétől a választás befejezéséig, a pályázat székhelyén megjelenni egy pillanattig sem szabad.”

Az egyházi törvény II. t.c. 20. §-a félreérthetetlenül és tényleg akként rendelkezik, hogy „a pályázóknak, vagy pályázni szándékozóknak a választó egyházközségben a megüresedés (4. §. a-d pontok 35. §. 4-ik bekezdés), illetőleg a lelkész eltemetése után való megjelenés, vagy valamely más egyházközségben, ahol a választók esetleg meghallgatják, — a jelölt szolgálati helyén kívül — szónoklat tartása az illetőknek a választásból való kizárással jár.” Világos tehát, hogy az ilyeneket a törvény még választásra sem bocsátja. A fentebbi cikk, ha más szavakkal ugyan, de az egyházi törvény idézett szakaszainak tartalmát helyesen adja vissza, amennyiben azt, akit a körülírt okból a választásból ki kell zárni, — meg sem lehet választani, vagy ha ki nem zártnak és megválasztatnak, a választást megsemmisíteni kellene.

Ami már a lelkési állás megüresedését illeti, erre nézve ismerni és alkalmazni kell a törvény további rendelkezéseit. A felhívott törvény 34. §. elrendeli, hogy ha a lelkészválasztás ellen, a választás megtörténtétől számított 15 nap alatt panaszt nem jelentenek be, az esperes a megválasztott lelkész meghívására az engedélyt kiadja és a megválasztott lelkész a 35. §. szerint az engedély vételétől számított 15 nap alatt a választás el, vagy el nem fogadása felől nyilatkoznia köteles. Ennélfog-

va nyilatkozatnak legkésőbb a 15-ik napon meg kell történni, ami ha elmaradna, akkor az esperes az újabb választás elrendeléséről intézkedik. Nyilvánvaló tehát, hogy ha a megválasztott lelkész elfogadott nyilatkozatot tesz, e ténye az eddig elfoglalt lelkési állásának megüresedését jelenti, ami félreérthetetlenül ki is mondatott a [Tiszántúli Református Egyházkerületnek az 1904. évi törvényeket életbe léptető 21—1807. számú határozatában, ahol szóról-szóra a következők olvashatók: „a lelkési állás nemcsak a más egyházközségbe már megtörtént eltávozás ténye által üresedik meg, hanem általában mindig megüresedettnek tekintendő, ha a gyülekezet lelkésze valamely más egyházközségbe történt meghívást már elfogadta.” A nagyszalontai lelkési állás azért akkor üresedett meg, mikor Debreczeni István lelkész ur a nagybányai egyházmegyei esperes ur concessájára az elfogadott nyilatkozatot megadta. Ha ez a vételtől számított 15. napon történt, abban az esetben a nagyszalontai lelkési állás ettől az időponttól kezdődőleg tekintendő megüresedettnek s így minden a törvényből levont következtetés nem 8 nap, hanem a 15. naptól kezdődőleg áll be. Ennélfogva helytelen az alulírottak imputált az a cikkbeli kijelentés, amely 8 napot említ s mint ilyen ellen tiltakoznom kell.

A helyreigazító sorok közlését kérve és megköszönve, őszinte tisztelettel vagyok az igen tisztelt Szerkesztő urnak

kész hive:
Sulyok István.

A Palace-kávéház tulajdonosai háromszorosan ráigérték a Rimánóczy jelenlegi bérösszegére

Érdekes és figyelemreméltó beadványt nyújtottak be tegnap a tanácshoz Vajda és Kohn, a Palace-kávéház tulajdonosai.

A két kávé beadványban hivatkozással arra a szerződésre, mely a város és a Rimánóczyt bérlo társaság között van, amely kimondja, hogy ez a szerződés évente revízió alá veendő s a gazdasági viszonyoknak megfelelőleg módosítandó,

a mai bér háromszorosát ajánlják fel a Rimánóczy komplexumért.

Hogy ajánlatuk komolyságát megfelelőleg alátámasssák a pályázók ötszáz ezer lejcs bankgaranciát csatolnak beadványukhoz.

A Rimánóczy-üzáll, fürdő, a büfé és a Royal-kávéház bérletért a jelenlegi bérlok évi négyszáz ezer lejt fizetnek. Vajda és Kohn egymillió kétszáz ezer lejt ajánlanak fel ezzel szemben.

Jeruzsálem? pusztulása?

Monumentális film!

Cipészmeszter urak figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt cipészmeszter urakat hogy műhelyünket átszerveve Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 54 alatt megnyitottuk Felsőrészeket úgy hozott, mint saját anyagból a legjobb és legszebb kivitelben jutányos árban készítünk. Szíves partfogásukat továbbra is végre maradunk kiváló tisztelettel

Réder és Jurovics

felsőrész készítői Templom-tér. Tanulók felvételnek.

Ma este tartja
bucsuelfőadását

A mai munkaszünet!

Catana Aurél rendőrprefektus. — a ki betegsége miatt pár napig kénytelen az ágát őrizni — úgy nyilatkozott, hogy a mai napon vasárnapi munkaszünet lesz. Kétségtelen, hogy ezen az alapon ma a kereskedők kötelesek bezárni üzleteiket anélkül is inkább, mert a rendőrlégénység is parancsba kapta, hogy az üzletek bezárását ellenőrizze.

Mi azonban azon a véleményen vagyunk, hogy ez nem megfelelő elintézés a mai munkaszünetnek. Szükség lett volna arra, hogy a rendőrprefektus, vagy helyettese miniszteri rendelet alapján írásban közölje a nyilvánossággal, van-e ma munkaszünet, vagy sem. A rendőrségen munkatársunknak azt a felvilágosítást adták, hogy nem érkezett ebből az alkalomból felsőbb rendelkezés a munkaszünetről. Igaz, hogy van egy törvénytervezet, amely Szent György napját is felveszi a kötelező ünnepek sorába, de ez csak tervezet és nem törvény, hiszen a parlament még nem tárgyalta. Nem tartjuk helyesnek tehát, hogy megfelelő szabályszerű rendelkezés nélkül megállásra szorítsák a munkát a városban, holott az utóbbi három hét a román, magyar és zsidó ünnepek miatt garmadával termette a munkátlan napokat. Annál inkább szükség lett volna egy megfelelő írásbeli rendelkezésre, mert például Horváth József nagyváradi rendőrkapitány igen alapos Utmutató tanácsadó című könyve taxative felsorolja a vasárnapi munkaszünetes ünnepeket és ezek sorában Szent György napja nem foglal helyet, ellenkezőleg Szent György napját kifejezetten a „csak hivatalos román egyházi ünnepek” között sorolja fel.

Hogy milyen veszteség egy ilyen munkaszüneti nap, mi sem bizonyítja jobban, minthogy ma egész délután cseppet sem a szerkesztőség telefonja és a kereskedők száza érdeklődtek nálunk, hogy megint be kell-e csukniok az üzletet, megint el kell-e tékoznolnok egy munkanapot? Ilyen körülmények között legalább is az volna kíváncsi, hogy ne egyszerű szóbeli közlés és hírlapi nyilatkozat, hanem hivatalos formába öltöztetett rendelet értesítse a publikumot a munkaszünetről, mert a sajtó nem vállalhatja a felelősséget azért, hogy riporteri hirscholgalatával munkaszünetre kényszeríti egy város dolgozni kész lakosságát.

Cégváltás miatt!! Olcsó elárulás!

Divat mosókepek	Lei 39-60
Jó minőségű vászon	„ 35 „
Mosó delain divatos mintával	„ 42 „
Divat mintás marocainok	„ 75 „
Szintartó zefírek	„ 42 „
Csikos alj kelmék 120% széles	„ 88 „
Női flór harisnyák minden színben	„ 63 „
Férfi divat zoknik	„ 22 „

Ugyisintén női és férfi szövetek, sejmek, epangok, delainok és mindenféle rövid és kötött árúk legolcsóbban lesznek elárulva. Férfi ingek mérték után is készülnek!

„VULTUR” áruház
Jung és Béhm-cég
Strada Avram Ianon — ezelőtt:
Schlesinger és Jung-cég

GOLD

UJDONSÁGOK

Ma, 23-án d. u. 5 órakor

a Károly trónörökös pályán

NAC—Egyetértés

bajnoki mérkőzés.

Bíró: **dr Morár Teofil.**

* Budapesti mintavásári igazolványokból újabb küldemény érkezett a menetjegyirodába. Díjtalan tájékoztatás.

* Még egyszer a csucsa paktum. Egyik nagyváradi lapársunk tegnap Ugron István és Grandpierre Emil nyilatkozatát közli a csucsa paktumnak arról a szövegéről, a mit a Nagyvárad tudósítása nyomán — telefonjelentés alapján — a kolozsvári Újság közölt. E szerint nem egyezik meg ez a közlemény az eredeti paktummal annál kevésbé, mert a paktum nem három, hanem nyolc pontból áll. Ismételtük, ezzel kapcsolatban megint, hogy mi nem pontokat közöltünk, hanem csupán kivonatos tartalmu ismertetést és nem vállalkozunk felelősséget azért, ha kolozsvári lapársunk három pontba szedte a mi cikkünk lényegét. A mit mi irtunk, az a két párt megállapodását pontosan fedi. A paktum keletkezésének helyére megjelöljük, hogy mi azért nevezzük az egyezményt csucsa paktumnak, mert a politikai szótár már így nevezte el, de jól tudjuk, hogy a paktumot nem Csucsán, hanem Brassóban írták alá.

* Sternberg bódét építhet az üzlete elé. A tanács tegnapi ülésén foglalkozott Sternberg régiségkereskedő beadványával. A régiségkereskedő tekintettel kizaklatására, arra kérte a tanácsot, több bemutatott mérnöki tervrajz alapján, hogy mindaddig, amíg a Dunkel-ház átépítése tart, az üzlete előtti területre csinos kioszkot építhessen. A tanács teljesítette Sternberg kívánságát arra való tekintettel, hogy önhibáján kívül jutott jelenlegi helyzetébe. A kioszk területéért évi 15.000 lei bért tartozik fizetni, de november 1-re akár rendbehozzák a Dunkel-házat, akár nem, tartozik a kioszkot lebontani.

* Csütörtök délután Fügefalevél Kovács Katóval.

* Pataky Katalin portraitmegrendeléseket vállalt. Felvilágosítást ad a Helikonban.

* Ma délután NAC—Egyetértés bajnoki mérkőzés. Az izgalmas és farszto nemzetközi mérkőzések után végre egy kis pihenőhöz jutottak a váradi csapatok. Ezt az alkalmat áztán bajnok meccsek lebonyolítására használják fel. Csütörtök délután 5 órakor játszik le a Károly-pályán a NAC—Egyetértés bajnoki meccset, melynek különös jelentőséget csupán az kölcsönöz, hogy ebben a szezonban első találkozó lesz a lilá-fehérek és a zöld-fehéreknek. Papirforma szerint a NAC 3—4 gólarányú győzelmét jósolják. De meglepetés nincs kizárva.

* Vasárnap délután Bajadér Kovács Katóval.

* Ki mentette ki Negele Ettit? Negele Etti öngyilkossági kísérletéből kilyolyag megirtuk, hogy a vízben fuldoló nyelvtanárnőt egy halász mentette ki. Tegnap megjelent szerkesztőségünkben Mátyás József, a villamosmű lámpakezelője és elmondta, hogy aznap reggel a Velenceiparton ment haza s látta, hogy az emberek a vashidon a vízbe bámulnak és segítségért kiáltanak. Egy nőt láttam a vízben, aki felakadt az egyik csulápon. Bementem a vízbe derékgig s kihoztam, azután másodmagammal kinyomkodtam belőle a vizet. Egy ideig vártam, míg a mentők megérkeztek. Nem egy halász húzta ki, hanem én mentettem ki a kisasszonyt.

LEGUJABB

Nemzeti tanács alakult Bulgáriában

Románia megteszi a biztonsági intézkedéseket

Szófiából jelentik: A szobranje mai ülésén, miután az ostromállapot kihirdetését ratifikálták, Walkoff tábornok indítványára

megalakították a nemzeti tanácsot.

Ennek tagjai: az összes miniszterek, az ellenzéki pártok vezetői, a hadsereg képviselői. Elnöke a király. A nemzeti tanács feladata az, hogy Bulgáriát megmentse a forradalomtól.

Giurgiuiból jelentik, hogy tegnap több község lakossága fel akart vonulni kommunista agitátorok vezetésével Ruszesukba, hogy az ott letartóztatott rokonaikat kiszabadítsák. A menetet a város határában az őrség tüzeléssel fogadta. Formális harc keletkezett több halottal.

A román határőrség egész éjszaka fegyvertüzelést hallott.

Bukarestből jelentik: A bolgár eseményekre való tekintettel a kormány elrendelte a határőrség és a rendőrség megerősítését. A közigazgatási hatóságok szigorú rendelkezést kaptak, hogy az ünnepek alatt is helyükön maradjanak.

A román hadihajók és a dunai flotta állandó készenetben figyeli a bolgár partokat.

Berlinből jelentik: Ferdinánd bolgár exkirály barátai előtt kijelentette: feltett szándéka, hogy visszatérjen Szófiába.

Szófiából jelentik: A bolgár polgárháború idáig négyezer halottja van.

Gyárfás Elemér körutja

Sepsiszentgyörgyről jelentik: Handrea prefektus engedélye alapján Gyárfás Elemér, a Magyar Párt szenátor-jelöltje folytatja kerületében választási körútját, bár az alsóbb hatósági közegek sok akadályt gördítenek útja elé. Így Tusnádon a prefektus rendelete ellenére letartóztatottak Gazda Géza római katolikus plébánost, választási agitáció miatt.

Dobréán szergyószentmiklósi választási elnök rendeletére Zöld András sztalos-mester elkészítette a választási urnákat. Az urnák oldalfalai egyszerűen szegve vannak, ami által könnyen kibontathatók, ezenkívül a lakatokhoz két kulesot készítettek, de csak egyet fognak hivatalosan átadni. Ennek ellenére a magyarság bíz a győzelemben és lelkes hangulatban vesz részt a választási agitációban.

Haller István Amerikából Budapestre érkezett

Budapesti tudósítónk jelenti: A magyar nemzetgyűlés összeférhetetlenségi bizottsága hosszabb idő óta tárgyalja Haller István összeférhetetlenségi ügyét. Haller tudvalevőleg hosszabb ideig Amerikában

tartózkodott, ahonnan tegnap visszaért Budapestre és a lapok tudósítói előtt kijelentette, hogy bíróság előtt akarja tisztázni az ellene felhozott vádakait.

* Hétfőn zárul a Pataky—Örkényi (Budapest) képkiallítás a Helikonban, ahol művészi értékű képet olcsón vásárolhat.

* Az újvárosi ref. énekhar főtő 25-én, szombaton este tartja a Kath. Körben táncos egybekötött dalestélyét. Jó zenéről és olcsó bűferről gondoskodik a vezetőség. Belépő díjak: 25, 30, 40, 50 lei. A műsor a szombati számunkban közöljük.

* Püspökfürdői autobus indul óránként a Fekete-Sástól.

Jeruzsálem? pusztulása

Monumentális film!

* Megkerült a Robin-pezséggyár főtisztviselőjétől elrabolt ruha egy része. Tegnap este tíz órakor a Rhédey-keriben posztoló rendőr arra lett figyelmes, hogy a szakadó esőben három alak tömött zsákokat cipel. A rendőrnek gyanus volt a három ember és ezért felszólította őket, hogy azonnal álljanak meg. Azok azonban egyáltalában nem akartak eleget tenni a felszólításnak, hanem amikor látták, hogy a rendőr közeledik, ledobták a zsákokat és a szakadó eső védelme alatt elmenekültek. A sötétben és a szakadó esőben a rendőr képtelen volt a három embert felfedezni és így kénytelen volt megelekedni azzal, hogy a három zsákot otthagylák a gonosztevő. A rendőr azonnal jelentette a dolgot a központnak és a tömött zsákokat beszállították a rendőrségre. A detektívek azonnal megállapították, hogy Krausz Ernő, a Robin-pezséggyár igazgatójától elrabolt ruhaneműk egy része került meg. A rendőr által adott személyleírás alapján most azt a három embert keresik, akiknek a szakadó esőben sikerült elmenekülnie.

* Nézze meg Pataky Katalin Nagyváradon festett portréit a Helikonban.

* Purgó — eredeti dobozban — minden gyógyszertárban.

* „Juhász legény, szegény juhász legény...”

* Munkáshírek. Az éttermi és szállodai munkások é. hó 23-án, csütörtök éjjel, péntekre virradóra 2 órai kezdettel taggyűlést tartanak. A tagok teljes számu megjelenését kéri a vezetőség. — A szobafestő és mázolómunkások 23-án este 8 órai kezdettel taggyűlést tartanak az új Munkás Otthonban. — Az építőmunkások rendkívüli közgyűlése é. hó 26-án, vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel a Strada Cuza Vodai Munkás Otthonban lesz megtartva. A csoporthoz tartozó összes tagokat u. m. építő, kézműves, szobafestő, mázolómunkásokat ezuton is meghívja a vezetőség. — Május 1-én d. e. a Kath. Körben munkáslőadás lesz. jegyeket Beck Samunál előre meg lehet váltani a Munkás Otthonban. — A vas- és fém munkások helyi csoportja az esztérgályosok és gépmunkások részére szaktanfolyamot nyit. Mindazok, akik a tanfolyamon részt akarnak venni, jelentkezzenek május 1-ig a vasas titkárságnál az új Munkás Otthonban. — Péntek, este 8 órai kezdettel kulturelőadás lesz a Str. Cuza Vodai Munkás Otthonban. — A sütőmunkások taggyűlése szombat reggel 8 órakor a Str. Cuza Vodai Otthonban. A központból kiküldött jön, tehát minden tag ott legyen.

Jeruzsálem? pusztulása

Monumentális film!

* Kész fehérneműeket, pongyolákat, kötényeket olcsón vásárolhat Hegedűs Arminnál Regele Ferdinand, Zárda-épület.

Legjobb tenniszcipők Reichardnál

Ovakodjunk meri téli ruhát, szőrméit megveszi a moly, megóvásra küldjük Lechner szűcsőhöz, Str. Ciorogariu 4.

* Old England divatnői és kötött áru ujdonságai megérkeztek.

* Bomba 6 lei az Eldorádóban.

Legjobb tenniszcipők Reichardnál

TŐZSDE

Zürich, április 22. Nyitás: Berlin 123'33, Newyork 516 háromn., London 2478 Páris 27, Prága 1536, Budapest 0.0071 háromn., Bukarest 233 háromn., Bécs 0.072'80.

Bukarest, április 22. Zárlat: Devizák: Páris 1180, London 1077, Newyork 224, Róma 935, Zürich 43, Bécs 31'80, Prága 645.

Valuták: Font 1060, frank 1185, svájci 42, lira 945, dinár 380, dollár 222, osztrák 32, magyar 32, szokol 655.

Zürich, április 22. Zárlat: Berlin 123, Amsterdam 206'45, Newyork 516 fél, London 2478, Páris 27 egyen., Milanó 2120, Prága 1532 fél, Budapest 0.0071 háromn., Belgrád 835, Bukarest 235, Varsó 99 fél, Bécs 0.0072'80.

Budapest, április 22. A szerdai értékpapírpiacl zárata: Angol M. 31 fél, Leszámitoló 58 fél, Pesti H. 2405, Borsodi szén 50, Salgó 488, Ganz-D. 2310, Cukor 2075, Nasici 1815, Magy. H. 397, Olaszb. 19, Borsod-Misk. 190, Kőszén 3170, Rima 140, Ganz-V. 1060, Guttmann 448, Államv. 375, Osztr. H. 137, Kereskb. 990, Első Bp. 144, Urikányi 105 egyen., Fegyver 552, Izzó 906, Ofa 470, Trósz 182.

Bécsi divatujdonságaink megérkeztek.

Böszörményiné és Róth Olga
női kalapszalonn,
Str. Vlahuța (Szent János-utca) 7. sz.

**Harisnya-, sokni-, keztyű-,
csipke-hímzés legolcsóbb**
KLEIN VILMOSSNÁL, Regele Ferdinand
(volt Rákóczi-ut) 3.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
a Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 10. alatti
orth. כשר éttermet
ugyanezen házban az udvarba helyeztem át.
Izletes konyha. — Stives pártfogást kér:
Özv. Grósz Adolfiné vendéglős.
Lakodalmak rendezése és aboname a legolcsóbban.

A Cadum eözema elleni Kenőcs

Akik évek óta viszketegségben szenvednek, rendesen álmukat visszakapják, ha a Cadum-kenőcsöt használják. Akik egzemában vagy más bőrbetegségben szenvednek, vegyenek egy doboz Cadum-kenőcsöt. Az rögtön véget vet a viszketegségnek, a bőr minden gyulladását és daganatát enyhíti vagy gyógyítja. Használata nagyon hatásos orvanc, ruh, reszelős kéz, furunkulus, horzsolások, hemoroidok, var, kopaszág, sebek ellen. Gyógyszerárakban és drogériákban kapható. Engros a Standard-drogériában, București.

**POPPER
BALLY
MATHAN**

CIPŐK

REICHARD DEZSŐ céghez
megérkeztek.

Menyasszonyi kelengyék, rumburgi vásznak, asztalneműek, a legszebb férfi ing-zefírek, női divat-zövetek, grenadinok, függönyre selyem fényű tuszor, rumburgi len zseb-kendők nagy választékban

HAJNAL és RÓZSA
Str. J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök délután fél 4 órakor: Fügefalevel, Kovács Kató, a szegedi színház primadonnájával. Csütörtök este 8 órakor: Nótás kapitány, a Nótás kapitány-verseny 3-ik napja. Kovács Kató, a szegedi színház primadonnájának vendégfelléptével A) bérlet.

Péntek: Fifi, operett, Kovács Kató, a szegedi színház primadonnájának vendégfelléptével, B) bérlet.

Szombat délután fél 4 órakor: Tul a nagy Krisvánon, operett, Horváth Nusi vendégfelléptével, olcsó helyekkel.

Szombat este: Juhász legény, szegény juhász legény, operettbemutató, Premierbérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Bajadér, Kovács Katóval, mérsékelt helyekkel.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Válás után, hozzat, mérsékelt helyekkel.

Vasárnap este fél 9 órakor: Juhász legény, szegény juhász legény, operettujdonság, bérleten kívül.

Hétfő: Juhász legény, szegény juhász legény, operettujdonság, A) bérletben.

Kedd: Román előadás.

Szerda: Altona, drámai bemutató. E. Kovács Mariska vendégfelléptével. Premierbérlet.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

... Kovács Kató vendégjátékai. Ma délután a Fügefalevelben lép fel Kovács Kató, a nagyváradi színházult közkedvelt primadonnája, amely elé a legnagyobb érdeklődéssel tekint a közönség. A délutáni előadás mérsékelt helyű. Este 8 órakor Farkas Imre óriási sikerű operettjét, a Nótás kapitányt ismétli meg a társulat Kovács Katóval a hercegnő szerepében. Ez lesz a Nótás kapitány-verseny harmadik napja. A Nótás kapitány többi szerepeit ugyanazok alakítják, akik eddig közel 35-ször vitték sikerre ezt a nagyszerű operettet. A Nótás kapitány A) bérletben kerül színre. Pénteken B) bérletben a Fifi-ben lép fel Kovács Kató és fejezi be vendég-szereplését Nagyváradon. A Fifi nálunk két év óta nem került színre, egészen bizonyos tehát, hogy ez a szellemes, kissé pikáns és tipikus francia muzikájú operett a premier ingerével fog hatni. A Fifi főszerepeit Betegh Bébi, Fratta, Stoll, Bihari Nándor, Gróf László játsszák.

Juhász legény, szegény juhász legény. Már a színpadon folynak a próbák abból a tipikus magyar operettből, amely megteremtője a népszínmű és a magyar operett között kifejlődött műfajnak. A juhász legény, szegény juhász legény eredeti felfogása, alföldi magyar figurái, poétikus szépségei és a magyar népiéletnek nagyszerű megnyilatkozásai révén nálunk éppen olyan nagy sikerre tarthat számot, mint amilyen feledhetetlen nagy sikert Budapesten aratott. Az operettujdonságra a színház új díszleteket csináltatott, ami legbiztosabb jele annak, hogy a Juhász legény, szegény juhász legény nemcsak az idén, hanem jövőre is állandó műsordarab lesz. Az új operett főszerepei T. Pogány Janka, Horváth Mici, Bihari Sándor, Gróf Laci és Madas kezében vannak. Az új operett szombat és vasárnap este bérleten kívül, hétfőn A) bérletben kerül színre. A darabot Gróf László rendezi.

Altona E. Kovács Mariskával. Valósággal ünnepi színezte lesz annak a premiernek, amely a jövő hét szerdáján fog lezárni a színházban, amikor is Fazekas Imre Altona című drámája kerül színre E. Kovács Mariskával a címszerepben. Eltekinthez attól, hogy az Altona izgalmas eseménye egészen újszerű miliője a szenzáció erejével fog hatni, emeli fogja az előadás jelentőségét az, hogy a dráma főszerepét, amelyet Budapesten Márkus Emilia alakított, E. Kovács Mariska játssza. Az Erdélyszerte elismert és egyedülálló drámai művész több évi visszavonulása után ezúttal lép ismét a nagyváradi színpadra, jelölve annak, hogy az igaz nagy tehetségek sohasem nemulhatnak el. Az Altona többi szerepeit T. Pogány Janka, Kertész Manci, Gál Piri, Tóth Elek, Stoll, Galambos, Fratta és Kabos játsszák. A darabot Gróf László rendezi.

**Téli bundák és szőrmék legolcsóbb
nyaraltatása biztosítás mellett
Bodnár sücsnél, Sas-passage.
Tavaszi boák nagy választékban!!**



Berson

gummisarek és gummitalp a cipőnek feltétlenül szükséges kelleke. Rugalmas járást biztosít, megvéd nedvesség ellen, olcsóbb és tartósabb a bőrnél.

RIMANOCZY
műbutor és Parkettgyár R.-T. Str. Clujului 117. — Telefon 279. sz.
Irodabutorok, műbutorok, I. és II. oszt. parketták, Fenyő és tölgy fűrészárak. — **Érvágás gátló** Mindenmű ládát, összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

MOZI

— A német filmproduktó egyik legszebb alkotása az „Ucca”. Carl Grune, a legfiatalabb és legtehetségesebb német filmrendező, akit Lubits Ernő utódjának tekintenek, rendezte. Aud Egede Nissen és Eugen Kipper játsszák a 6 nagy felvonásból álló film főszerepét, melyet egy 1 felvonásos „Ó” vígjáték előz meg. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

— Vigjáték-műsort játszik az „Apolló”-mozgó, összeállítva ezt olyan kitűnő vígjáték és burlesztekkel, hogy a legkomolyabban pályadíjat irhatnánk ki azok részére, akik ezt mosoly, kacagás nélkül végig tudnák nézni. Bátran állíthatjuk, hogy ez valószínűleg a legtehetségesebb, hogy a darab vezető szereplői mind régi ismerősök, mind márkás mozisínészek. Kell-e Pál és Patachont bekonferálnunk, szükséges-e a Hallroomboyokat bekonferálnunk, avagy nem-e ismeri már mindenki a Mac Sennel burleszkeket? Nos tehát ezekből áll az a gazdag 8 felvonásos műsor, amelyet az Apolló-mozgó igazgatósága összeállított, hogy kacagjunk, vigadjunk s feledjünk el mindent 2 óra hosszat. A darab még ma és holnap megy. Ma délután 3 órakor mérsékelt helyű előadás.

NYILTTÉR

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak a jóbarátoknak, és ismerősöknek, akik felejthetetlen drága jó apánk, apósom és nagyapám, *néhai Gödény Sándor* temetésén megjelenésükkel és részvételükkel kimondhatatlan fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mond őszinte köszönetet

A gyászoló család.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei
vagy több sor 6 lei

LAKÁS

Kétszobás modern lakást keresek. Leépítésért. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 868

Kétszobás lakás, konyha, műhely helyiség azonnal kiadó. Cim a kiadó - a. 1081

5 szobás modern lakás a központban átladó Ajánlatokat „Leépítés” alatt a kiadóba. 1091

Szolid uriember részére csinosan burorított különbejárta uccai szoba kiadó. Cim a kiadóban. 1095

Nyári hónapokra lakást keresek két szoba konyha komfortos kertes villában lehet szőlőben is. Egy szoba lehet burorítottan. Sürgős ajánlatok levélben a Hegedűs Hirlapirodába kértetnek „10 levezető 30” jelűre. 1098

Alkalmazás

Intelligens urileány gyermekek mellé vidékre ajánlok. Cimét kér a kiadóba. 1053

Jól főző fiatal szakácsnő azonnala vagy elsejére felveszek. Str. Coloman Rimanóczi-u. 9., I. emelet. 1087

Asztalos tanút fizetéssel felveszek. Kovács, Strada Episc. Radu (Csengeri-u.) 22. sz. 1082

Két fiú és két leány 14-15 éves börtönmű tanulóknak felvétetik Bőráruipar rthoz Cal. Aradului (Aradi ut) 25. 1093M

Beteggondozónő, lehet idősebb nő, nappalra felvétetik. Jelentkezés délelben 1 órakor. Str. I. C. Brațianu (Szaniszló u.) 51. Ny

Adás-Vétel

Eladó beköltözhető, négy-szobás, parkettás ur magánház 500.000 Leiert. — Kortsmáros László. Strada I. C. Brațianu Szaniszló u. 22. szám. 1012

Eladó magánház 3 szobás, fűrdőszobás lakással 250 ezer leiert azonnal átladó. Kisebb nagyobb házak és szőlők Tománénál, Nil-gesztelep d. u. 3-6-gig. Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. szám. 908

Eladó Str. I. Brațianu Szaniszló u. elején 4 szoba fűrdőszobás ház. Magánház szép kertes, udvar 300.000. Weisz Gizi. Str. Tipografii (Nyomda-u.) 4. 1002

Kisebb és nagyobb részre osztott termőföldek kiadók. Spitz telep, Körös - oldal 272 sz. Ny

Eladó bent a városban azonnal beköltözhető 3 szobás magánház 220.000 Leiert Kortsmáros László Str. I. C. Brațianu (Szaniszló-u) 22. 1011

Alig használt, teljesen jó karban lévő acélrugós patient gyermekkosci olcsón eladó. Cim Str. General Berthelot (v. Sal Ferenc-utca) 13. N. Fetu. 1085

Lámpaernyő, párna, terítő, függöny montirozás, kábat, kosztüm, estélyi és utcai ruha olcsón készíti Iványi szalonba Str. Pasteur (Körház-utca) 47. 188

Eladó teljesen új, kiváló fehér kötött kabát, bécsi modell, jutányos áron. Megtekinthető a Hegedűs Hirlapirodában. 1090

Házat, szőlőt, lakást, burorított szobákat, üzletet kedvező fizetéssel közvetítek. Weisz Gizi, Strada Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 1083

Főtérén több üzlethelyiség leépítéssel átladó. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. 1084

„Mah Jong” megérkezett. Waldmann. 919

Biharfélegyházán 102. sz. alatt egy jó karban lévő balkaros gép sürgősen eladó. 1667H

Egy kisebb ház telek a központban eladó. Cim a kiadóban. 1076H

Fagyapótot keres szukszeve szállításra Bőráruipari rt. Aradi-ut 25. Telefon 149. 1092

Magánház 3 szoba mellékkelhelyiségekkel, azonnal elfoglalható, eladó. Str. Mo'dova (Kálvária) utca 44. sz. 1080

Műhelynek igen alkalmas helyiség a központban átladó Str. Gen. Mosoiu (Kert) utca elején. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 1089

„Central Bobbin” stílyesztő varrógép elutazás miatt sürgősen eladó. Piața Ion Greanga (Balassa-tér) 1. 1089



ÉRTESÍTÉS
BUKSZ MIKSA
villanyerőre berendezett kocsigyártó és special lóvasaló üzemet Strada Alexandril (Teleky-utca) 56. szám alá helyezte át. (Saját ház.)

Férfikonzekcióban jártas kereskedelmi tisztviselők kerestetnek.

„Fabrica Cehoslovaca”
București, Str. Berzei No. 94—96

Ebédlió mahagoni komplett olcsón eladó.

Megtekinthető: Strada Vla-
huța (Szent János-utca) 76.

RÉZGALIC

nagyvárad raktárából azonnal készletből szállítok prima minőségű garatált 98—99 százalékos rézgalicot „Phonix” gyártmányt a legolcsóbb napi áron. STEINER M. ALBERT UTÓDAI Nagyvárad Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 17. sz. Sürgőncim: Steiner ügynőkség. — Telefon: 179.

Ablak- és tükröveget

FRENCZEL

készít és elad, Vlahuța (Szt. János-u.) 44.

FEJFÁJÁS



migrén és neuralgiás fáj-
dalmak ellen szedjen
kizárólag
NEURALGINE „JURIST”-ot

Vigyázzunk
az eredeti csomagolásra!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Zongora

koncert, kitűnő hangú, jó ál-
lapotban olcsón **eladó.**
Strada Koloman Rimanóczi-utca 1.
szám, I. emelet balra.

Elsőrangú szabó-szakmunkások

mellény, nadrág és gyermekruha
specialisták kerestetnek. — Cim

Fabrica de Haine Cehoslovaca
București Str. Berzei Nr. 94—96

Eladó háztelkek és villatelkek.

A Str. Principele Mihai (Gerliczi-utcai) kocsihid be-
járatánál, a város szívében és legszebb helyén nagy-
jövűli igen szép kisebb-nagyobb parcellák, kedvező
fizetési feltételekkel is eladók. A terület a legneme-
sebb faj szőlővel van beültetve, minden telektulaj-
donos egyszersmint egy szép darab szőlőhöz jutni.

Ertekezhetni ugyanott vagy a tulajdonosnál:

Biró József

Calea Dorobanților (volt Rulikovszky-ut) 8. sz. a.

Eladó központban három
főuri magánház 6—8 szo-
bás gyönyörű parkettás
lakással. Bármelyik olcsón
megvehető. Kortsmáros
László Str. I. C. Brațianu
(Szaniszló-u. 22) 1009

Eladó a káptalani széna-
kert mellett 5 hold keré-
szetnek kiválóan alkalmas,
kitűnő szántóföld. Kortsmá-
ros László Str. I. C. Bra-
țianu (Szaniszló-u) 22 1010

Pipere vasalónő jutányos
áron vasalást vállal laká-
sán. Str. Calea Decebal
(Vitéz-utca) 8. 1085

Eladó ház Bem-utca ele-
jén 150.000 leiert. Érdek-
lődni Str. Axente Sever f.
O'áhnál. 1094

NAGYVÁRAD FAPRÍTÓ ÉS FÜTŐANYAGVÁLLALAT
Str. Borla (Báthory-u.) 26. — Telefon 15-63.
Azonnal házhoz szállít legolcsóbban elsőrendű
hasznbos és aprított fűt. A nálunk vásárolt fűt
méterenként 25 leiert felaprítjuk.

Használt hajókosci meg-
vételre kerestetik. Sonnen-
feld dobozgyár. 1058

Str. Nic. Iorga (Zöldfa-
után) üzlethelyiség teljes
berendezéssel azonnal ki-
adó, értesítést ad dr. Vá-
rad, Parcul Traian (Szé-
chenyi-tér) 12 1040

Gárdonyi Géza: Hosszú-
haju veszedelem című
könyvét magas áron meg-
vételre keresem. Cim He-
gedűs Hirlapirodába. 991H

Koosi, vászon fedéllel, ki-
tűnő karban eladó. Alek-
szandri (Teleki-utca) 15.
ház tulajdonosnál. 1096

Nagyobb birtok bérbe ke-
resetlik. Ajánlatok Stefan
Crisan igazgató címre,
Oradea Mare, Strada Gen.
Berthelot 4. 1097

Üzlethelyiség átladó Reg-
ferd (Rákóczi)-ut legele-
jén modern két kirakattal.
Cimeket „Május” alatt ké-
rek. 1098

KÜLTÉR

24 % kamatra keresünk
magánpénzt teljes fedezé-
tel. Adásvételi Rtg. Parcul
Traian (Széchenyi-tér) 24.
Értesítés délután. 406

Uri és női fehérneműket,
ágyterítőket és függönyö-
ket elsőrendű kivitelben
készít Hellerné Str. Má-
celarilor (Hemes utca) 6.
1045

Remélem

tudja már, hogy
a Pannoniában
vizumoztat
DEUTSOHA futár
Utteleket elintéz.

Karlsbadi porcel-
lán és zománczott **EDÉNYEK**
alapca evőeszközök a legolcsóbban
FRIEDMANN MAYER-nél
N. Iorga (Zöldfa)-u.
21. — Telefon: 393.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a

Dreher-Haggenmacher-sörgyár
BAVARIA duplamalátá és
MARCIUSI (világos kivitelű)
sőreire.

Mindenütt kapható legjobb minőségű
sörök.

Friss

fénymásoló

papir

(pozitív és negatív)

érkezett!

SONNENFELD R.-T.

papírüzletében

Riața Regina Maria (Bémer-tér) 3

Gyermek kocsik

ridikül újdonságok,
utazó táskák és ko-
sarak nagy válasz-
tékban érkeztek.

Reclam árak!

SZABÓ fűtőruhá

Sas-passage 42. szám

FIGYELMEZTETEM

hogy órát, ékszert leg-
jobbhan, legolcsóbbhan
javít és elad, törött
aranyat a legmagasabb
árban vesz

BRENNER,
Vlahuța (Szt. János)-u. 6.
Tanuló felvétetik.

Uj fizet! Uj fizet!

Legolcsóbban
vásárolhat, javíthatat
órát és ékszereket

Weinbergernél,
Strada Nicolae Iorga
(Zöldfa-utca) 23. szám